

Begroting

Deel A

Inhoudsopgave

Totaal hoofdstuk	2
Programma mobiliteit algemeen	10

TOTAAL HOOFDSTUK

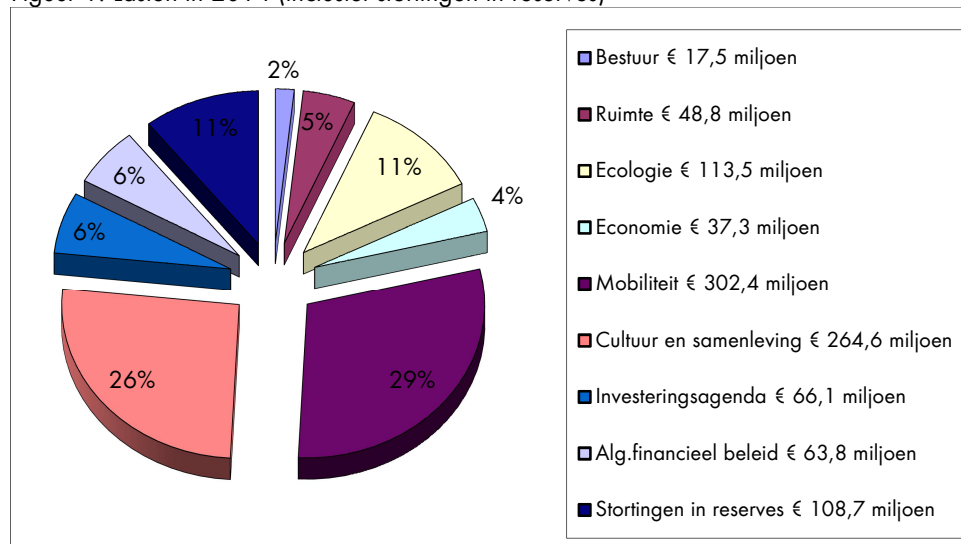
Inleiding

Voor u ligt de begroting 2014. Basis voor deze begroting is de Voorjaarsnota 2013 en de besluitvorming door Provinciale Staten daarover. In deze begroting wordt aangegeven welke (beleids)doelen de provincie nastreeft en wat de provincie doet om deze doelen te bereiken. In de begroting wijzen Provinciale Staten middelen toe voor het realiseren van de doelstellingen en prestaties voor het begrotingsjaar 2014. Daarnaast wordt reeds indicatief inzicht gegeven in de volgende jaren te realiseren prestaties en daaraan te koppelen middelen.

Totaalbeeld

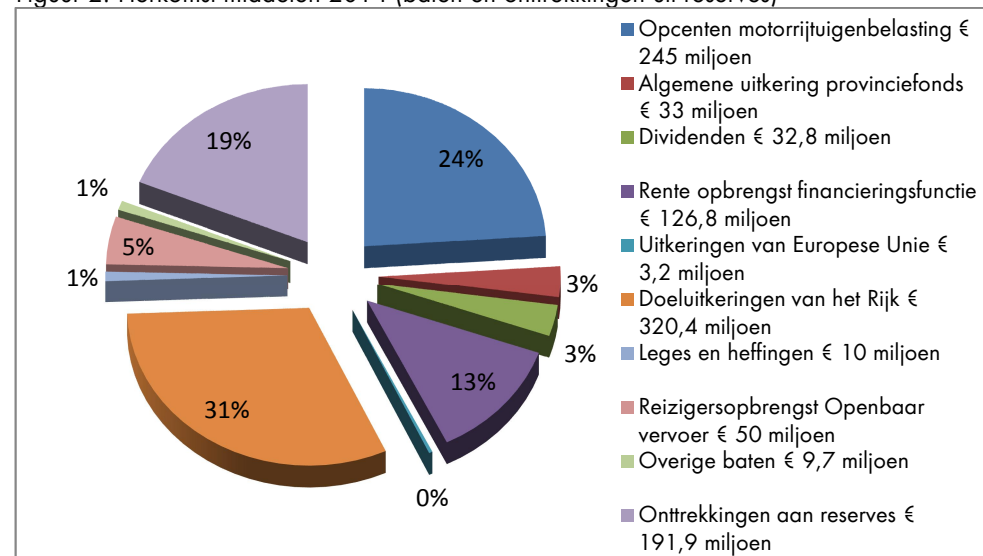
De financiële omvang van de provinciale begroting in 2014 bedraagt in totaal € 1.023 mln. Dit bedrag wordt als volgt aan de beleidsdoelstellingen binnen de diverse begrotingsprogramma's besteed.

Figuur 1. Lasten in 2014 (inclusief stortingen in reserves)

Om deze bestedingen te kunnen doen beschikt de provincie over diverse inkomstenbronnen. De herkomst van de beschikbare middelen is in 2014 als volgt verdeeld.

Figuur 2. Herkomst middelen 2014 (baten en onttrekkingen uit reserves)

De meerjarige ontwikkeling van de provinciale uitgaven loopt in de pas met de afname van de inkomsten, zodat we in de basis een gezonde financiële uitgangspositie hebben. In de financiële begroting is een nadere uiteenzetting gegeven van de financiële positie van de provincie, waaronder een geprognostiseerde balans.

Meer doen met minder middelen

De meerjarige ontwikkeling laat zien dat wij, om adequaat in te kunnen blijven spelen op kansen en ontwikkelingen, meer moeten doen met minder middelen. Hieraan geven wij invulling door:

- *Een nieuwe oriëntatie op Europees beleid.*

Binnenkort, 2015, speelt de voor Brabant belangrijke introductie van nieuwe Europese Fondsen. We zitten daar dicht bovenop om zoveel mogelijk inhoudelijke aansluiting bij onze doelen te bewerkstelligen. Op diverse ambtelijke en bestuurlijke tafels wordt hard gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwe Europese programma's, zodat we bij de inwerkingtreding van de fondsen paraat staan en optimaal kunnen profiteren van de mogelijkheden die deze fondsen ons bieden om onze doelstellingen te bereiken. We zoeken binnen onze meerjarenbegroting en de reguliere projectbudgetten naar middelen om de benodigde cofinanciering beschikbaar te hebben.

Wij zullen met u in gesprek gaan over de provinciale inzet op deze programma's en komen hiervoor in ieder geval bij u terug bij de Voorjaarsnota 2014.

- *Versterking en vernieuwing van onze interne en externe organisatie*

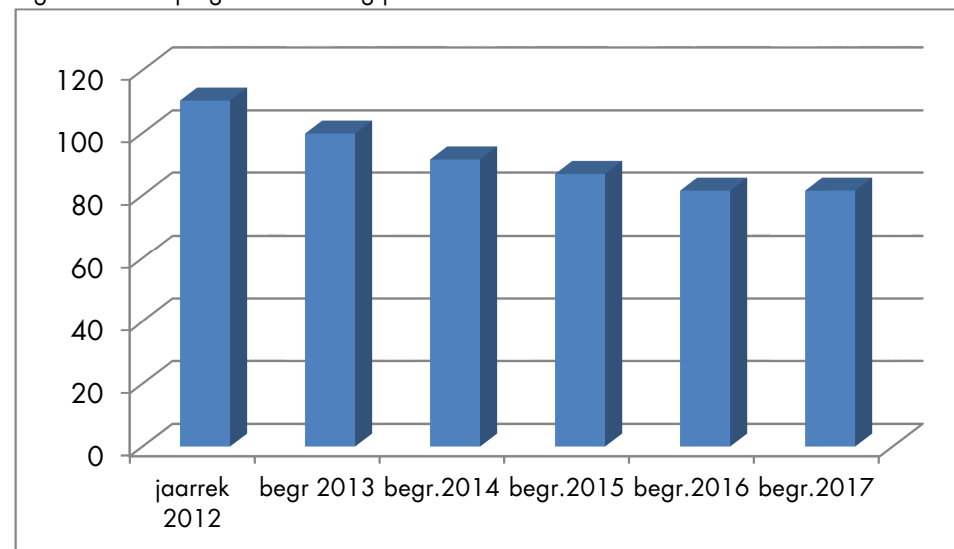
Het project Veerkrachtig Bestuur zien wij als een drager van de ontwikkeling van de bestuurlijke samenwerking in Brabant. De komende jaren krijgen gemeenten diverse taken overgeheveld die voorheen door het Rijk of door de provincies werden uitgevoerd, zoals de wettelijke taak rond jeugdzorg die van de provincie overgaat naar gemeenten. Om hierop goed voorbereid te zijn en de toekomstbestendigheid van gemeenten in Brabant te versterken is het project Krachtig Bestuur in Brabant eind 2011 van start gegaan. Het is een gezamenlijk initiatief van de Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) en de provincie.

- *Ontwikkeling van de organisatie*

Een krachtige provinciale organisatie, resultaatgericht en ondernemend, is een randvoorwaarde om zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen werken en flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen en kansen. De komende jaren investeren wij flink in de slagkracht van de provinciale organisatie. In dit traject hebben we de structuur van de organisatie als eerste aangepakt. Dit is onze eerste stap om als organisatie verder te ontwikkelen. De essentie van de verandering zit immers in de culturele aspecten waarin eigenaarschap, elkaar aanspreken en resultaatgerichtheid de kernbegrippen zijn.

Gelijktijdig realiseren we onze opgave om tot een kleinere organisatie te komen. Dat is geen gemakkelijke opgave. Nieuw beleid vraagt nog steeds om extra inzet en ook het Rijk deelt ons nieuwe taken toe zonder daar de benodigde financiering tegenover te stellen. Toch lukt het ons op schema te blijven. Naast het verkleinen van de organisatie, beheersen we de inhuur volgens de gemaakte afspraken en flexibiliseren we de formatie. Deze drie elementen zijn voor ons onlosmakelijk met elkaar verbonden, zoals 'communicerende vaten'.

Figuur 3. Meerjarige ontwikkeling personeelskosten

In lijn met de personeelskosten neemt ook de formatiecapaciteit af. Van 1.390 fte in 2012 naar 1.000 vanaf 2016. Een nadere toelichting op de formatie en de personeelskosten is terug te vinden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

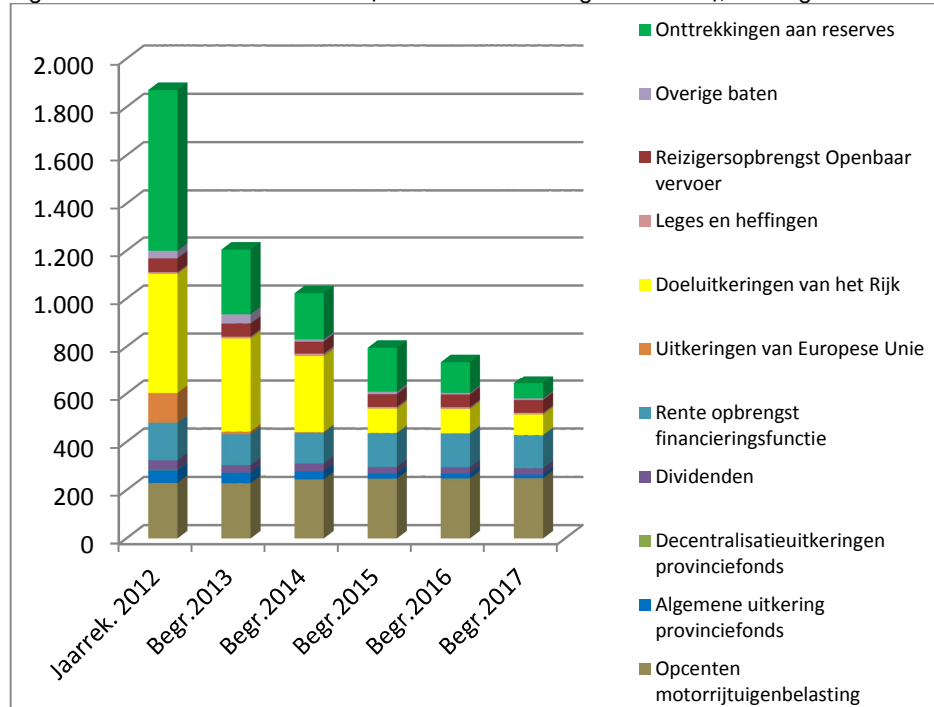
Meerjarige budgettaire ontwikkeling

Zoals aangegeven in de paragraaf 'meer doen met minder middelen' zien we in deze begroting een trendbreuk ten opzichte van vorige (meerjaren)begrotingen. De omvang van de provinciale inkomsten en daarmee van de provinciale begroting wordt de komende jaren substantieel kleiner, van ca. € 1 mld in 2014 naar ca. € 600 mln in 2017. Dit is de ontwikkeling zoals die nu naar voren komt uit de formele begrotingsadministratie.

De teruggang laat een enigszins vertekend beeld zien, omdat een aantal mogelijke toekomstige verruimingen van provinciale inkomsten hierin nog niet is opgenomen omdat daar nog geen definitieve besluitvorming over heeft plaatsgevonden of omdat de precieze omvang van de extra middelen nog niet bekend is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bijdragen uit toekomstige Europese programma's of toekomstige bijdragen van het Rijk in uitvoering van specifieke provinciale taken (doeluitkeringen).

(NB. Nog nader uit te werken. Extracomptabel overzicht van inkomsten- en uitgavenontwikkeling)

Figuur 4. Herkomst van middelen (baten en onttrekkingen reserves), bedragen x € 1 mln

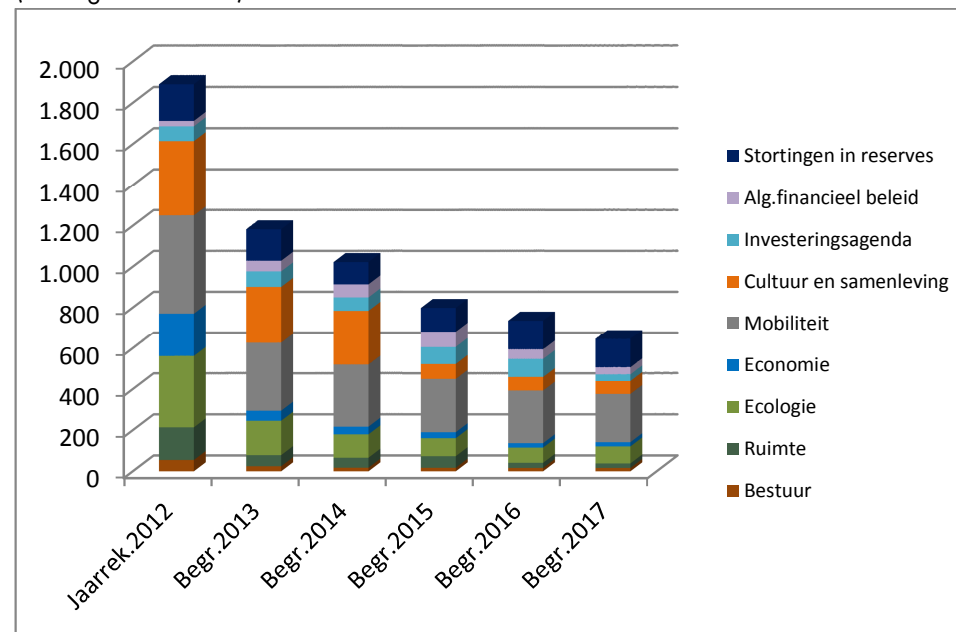

Baten + onttrekkingen aan reserves	Rek. 2012	Begr. 2013	Begr. 2014	Begr. 2015	Begr. 2016	Begr. 2017
Opcenten motorrijtuigenbelasting	230	229	245	248	249	250
Algemene uitkering provinciefonds	53	44	33	22	20	15
Decentralisatie uitkeringen provinciefonds	2	0	0	0	0	0
Dividenden	40	30	33	26	26	26
Rente opbrengst financieringsfunctie	155	127	127	140	141	137
Uitkeringen van Europese Unie	124	11	3	1	0	0
Doeluitkeringen van het Rijk	500	392	320	102	101	86
Leges en heffingen	7	8	10	7	7	7
Reizigersopbrengst Openbaar vervoer	58	55	50	53	53	53
Overige baten	32	39	10	10	7	7
Onttrekkingen aan reserves	671	269	192	187	132	64
	1.871	1.205	1.023	796	736	645

De afname van de baten wordt met name veroorzaakt door vier componenten:

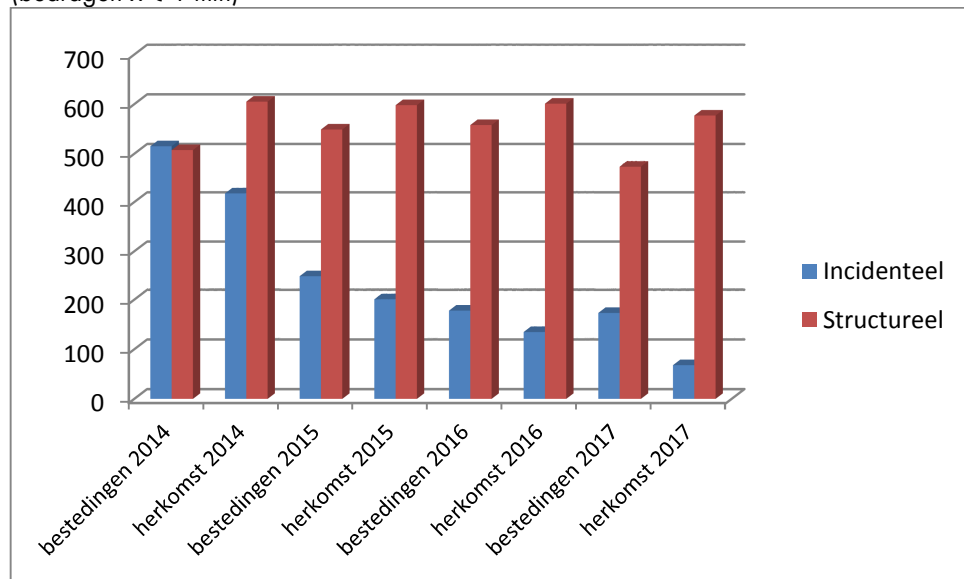
- Het wegvallen uitkeringen van de Europese Unie. Dit is het gevolg van de afloop van de huidige programmaperiode voor diverse Europese programma's. Wij bereiden de programma's voor de nieuwe programmaperiode op dit moment voor, maar eventuele Europese bijdragen die daaruit voortvloeien kunnen nu nog niet worden geraamd.
- De doeluitkeringen van het Rijk worden vanaf 2015 substantieel minder. Dit wordt veroorzaakt door met name de overdracht van jeugdzorgtaken aan gemeenten.
- We onttrekken de komende jaren minder aan onze reserves dan in de afgelopen jaren.
- De algemene uitkering uit het Provinciefonds loopt voor Brabant terug van € 124 mln in 2012 naar nagenoeg nul vanaf 2016.

Figuur 5. Meerjarige ontwikkeling bestedingen (lasten en stortingen in reserves) (bedragen x € 1 mln)

De verdeling van structurele en incidentele lasten enerzijds en van structurele en incidentele baten anderzijds laat meerjarig een gezond beeld zien. De structurele baten zijn de komende jaren hoger dan de structurele lasten. In onderstaand figuur is dit weergegeven.

Figuur 6. Besteding en herkomst van middelen uitgesplitst naar incidenteel en structureel (bedragen x € 1 mln)

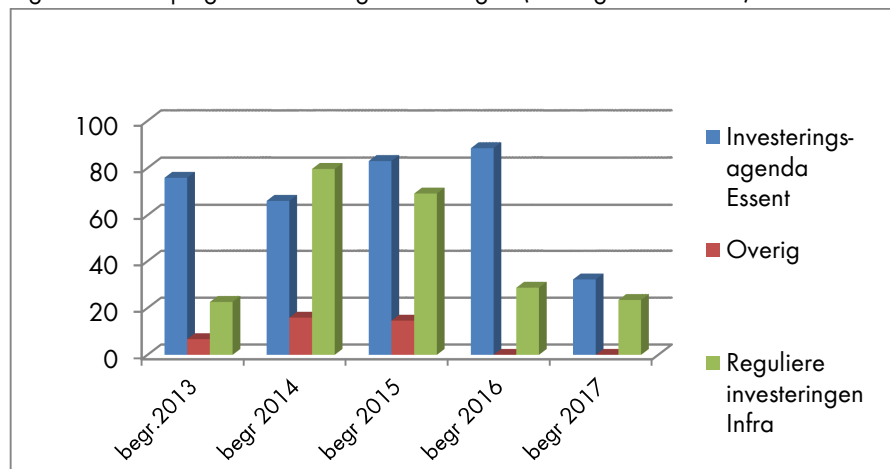
Voor de bij voorjaarsnota 2014 ingestelde investeringsfondsen was bij het opstellen van de begroting 2014 nog geen budgettaire prognose beschikbaar en om die reden niet terug te vinden in figuur 7. In deze figuur zijn de blauwe balken opgebouwd uit de 1^e tranche investeringsstrategie en uit het spaar- en infrafonds. Dit zijn niet revolverende investeringen waarvoor in de begroting kapitaallasten zijn opgenomen.

De ontwikkeling van de afnemende bestedingsruimte betekent dat we de tijd nu echt achter ons hebben dat we al onze ambities zonder meer kunnen realiseren. Ook de provincie moet zich aanpassen aan de nieuwe realiteit. Dat betekent dat we kritisch moeten zijn op het structureel oplijnen van nieuw beleid, we goed inzicht moeten hebben in de financiële ruimte en we nieuwe geldstromen moeten aantrekken en optimaal benutten.

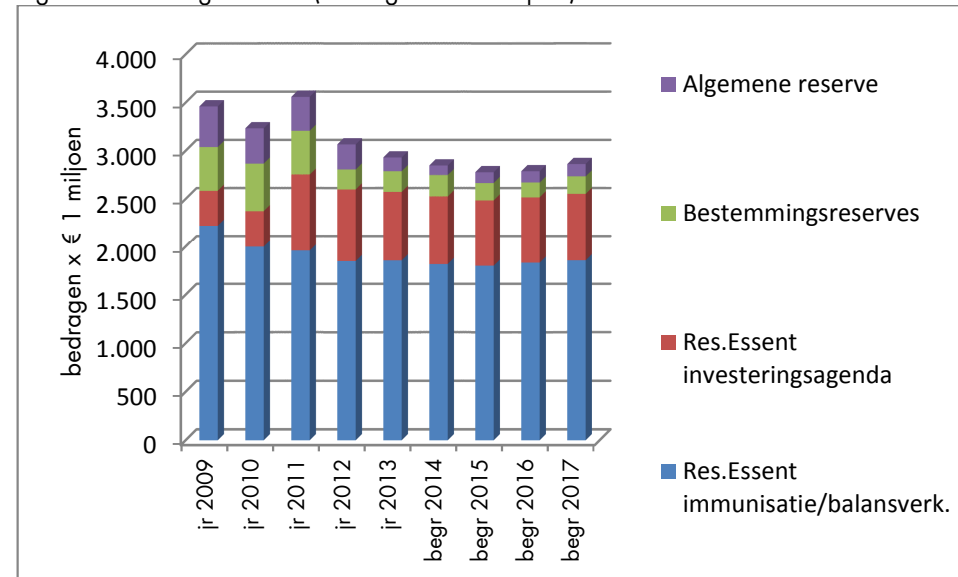
Met dit begrotingsboekwerk presenteren wij een sluitende meerjarenraming 2014 – 2017. Dat wil zeggen dat de inkomsten en uitgaven meerjarig in evenwicht zijn. Bovendien beschikt de provincie, mede door de verkoop van haar aandelen in het energiebedrijf Essent een aantal jaren geleden over aanzienlijke financiële reserves.

Naast de reguliere besteding van exploitatiemiddelen, investeert de provincie ook via infrastructurele werken, de investeringsstrategie Essent-middelen en de verbouwing van het Provinciehuis. Ook in de provinciale investeringen is een afnemende trend zichtbaar.

Figuur 7. Meerjarige ontwikkeling investeringen (bedragen x € 1 mln)

Figuur 8. Omvang reserves (bedragen x € 1 miljard)

Een groot deel van deze reserves (immunisatieportefeuille) is nodig voor en wordt op dit moment gebruikt voor het genereren van een structurele inkomstenstroom die het wegvallen het Essent-dividend compenseert. Het gaat om een bedrag van € 122 mln per jaar. Het andere deel (investeringsagendaportefeuille) is gereserveerd voor investeringen in de toekomst van Brabant. In programma 7 Investeringsagenda zijn de investeringsvoorstellen uit de 1e tranche en de fondsvoorstellen uit de 2e tranche nader uitgewerkt. In totaal is voor de investeringsstrategie, afhankelijk van de uiteindelijke beleggingsopbrengsten, maximaal € 1 miljard beschikbaar voor de investeringsstrategie. Van dit bedrag is intussen € 755 mln bestemd in de 1^e en 2^e tranche.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Wijzigingen in het bestuurlijk landschap, transities op verschillende beleidsvelden en een wisselvallig en nog onzeker economisch klimaat stellen ons voor nieuwe uitdagingen.

- *Decentralisaties en bestuurlijke inrichting*

Op dit moment speelt de discussie over de bestuurlijke organisatie en de daarmee samenhangende decentralisaties in Nederland. Het Rijk richt zich op bestuurlijke opschaling, aanvankelijk volgens een blauwdrukachtige methode waarvan het onduidelijk is voor welk probleem het een oplossing is. Op het niveau van de gemeenten maar ook op het niveau van de provincies. Overigens zien we op dit moment terugtrekkende bewegingen. De harde grens van 100.000 inwoners voor gemeenten is inmiddels losgelaten. En minister Plasterk laat weten dat hij wat betreft de provincies zich primair richt op 'het experiment' van de Noordvleugel (waarin de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland zouden moeten opgaan) en de planning daarin opschuift naar 2016. Het initiatief voor verdere samenwerking tussen andere provincies legt hij bij de provincies zelf.

Wij zijn nog steeds van mening dat Brabant qua maat en qua schaal en daarbij behorende autonome beleidsruimte een uitstekende uitgangspositie heeft om ook in de komende decennia te werken aan een stevige en op innovatie gerichte ontwikkeling van onze provincie (en daarmee ook aan die van Nederland en Europa). Hoewel de directe dreiging inmiddels is verdwenen, blijven wij alert. We voelen ons daarin gesteund door de motie van Provinciale Staten van 16 november 2012.

- *Nieuwe benadering van omgevingsbeleid*

Verder krijgt de nieuwe Omgevingswet een grote impact op onze manier van werken. De nieuwe Omgevingswet moet meer dan 60 wetten en honderden algemene maatregelen van bestuur (amvb's) en ministeriële regelingen op het gebied van milieu, natuur, water en ruimtelijke ordening bundelen. We worden daarmee uitgedaagd om nog sterker

samenhangend beleid over de grenzen van sectoren heen te voeren. Met nieuwe instrumenten om de doelen ook daadwerkelijk te realiseren. Maar vooral ook meer uitvoeringsgericht waarbij er ruimte is voor het leveren van maatwerk. De Omgevingswet ondersteunt daarmee de rol van provincies als regievoerder bij bovenlokale aangelegenheden. De voorbereidingen voor die Omgevingswet zijn in volle gang.

- *Transities op verschillende beleidsvelden*

We zitten midden in de uitvoering van het bestuursakkoord. Komend jaar wordt het laatste volle jaar van de huidige bestuursperiode. De begroting 2014 is hiervan een weerspiegeling. Bij de uitvoering van dat beleid worden we geconfronteerd met onvermijdelijke dynamiek en onzekerheid voortvloeiende uit Europese, nationale, provinciale en gemeentelijke ontwikkelingen. Met name de nationale en internationale economische ontwikkelingen houden de gemoederen bezig. Heel Brabant is zich aan het voegen naar de nieuwe economische werkelijkheid.

We staan in dat kader voor belangrijke transitie in alle beleidsvelden. Transitie in de landbouw, het ruimtelijk beleid, de economische structuur, de jeugdzorg, het cultuur- en het natuurbeleid zijn op dit moment het meest voelbaar. We zoeken daarbij continu de balans tussen wat op korte termijn nodig is om Brabant zo snel mogelijk vooruit te helpen en wat in het perspectief van de lange termijn strategisch wenselijk is. In 2014 gaan de nieuwe Europese programma's van start. Dat biedt mogelijkheden om met de daardoor extra beschikbaar komende additionele middelen, het perspectief voor het realiseren van onze provinciale doelstellingen te verruimen.

- *Wisselvallig en nog onzeker economisch klimaat*

Hoewel er in de media wel steeds meer voorbeelden komen van succesvolle bedrijven waarmee het (weer) goed gaat, blijft de economische situatie per saldo zorgelijk. Toch zien wij in de berichtgevingen ook lichtpuntjes voor de iets langere termijn. Wij zijn ons er dan ook terdege van bewust dat we vanuit onze mogelijkheden juist nu zoveel mogelijk complementair en ondersteunend aan maatschappelijke partners en economie willen en moeten werken om Brabant te helpen en perspectief te bieden.

Gezonde provinciale financiën

Om ervoor te zorgen dat onze financiële situatie gezond blijft en we over voldoende slagkracht blijven beschikken, hebben Provinciale Staten in het voorjaar het college de opdracht gegeven via toepassing van het oud-voor-nieuw-principe te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2014. Bij deze begroting hebben we voor de huidige bestuursperiode (t/m 2015) de budgettaire herprioriteerbare ruimte integraal in beeld

gebracht. Dat houdt in per begrotingsprogramma kritisch is gekeken waar het beleid een tandje minder kan. Dit heeft geleid tot een extensivering van beleid.

Uit de budgettaire ruimte kunnen grotendeels de knelpunten, intensiveringen en beleidsinitiatieven voor deze bestuursperiode, waarover u bij voorjaarsnota bent geïnformeerd, worden afgedekt. Daarnaast geven wij in deze begroting invulling aan de wens van Provinciale Staten om te komen met maatregelen die op korte termijn een impuls vormen voor de economie en werkgelegenheid in Noord-Brabant. Per programma zijn de maatregelen t.b.v. deze werkgelegenheidsimpuls, de bestedingsvoorstellen uit de voorjaarsnota en de in beeld gebrachte extensiveringen nader toegelicht.

De volgende tabel geeft het totale budgettaire beeld voor de programma's weer zoals deze in het begrotingsboekwerk is verwerkt. In de Najaarsbrief doen wij PS een voorstel voor een impuls werkgelegenheid. Deze impuls wordt naderhand in de begroting 2014 verwerkt indien uw Staten hiertoe besluiten.

Tabel 1. budgettaire beeld

(x € mln.)	2013	2014	2015	2016	2017
2. Stand na VJN 2013					
<i>Bestuur</i>	24,6	16,3	15,9	16,1	16,1
<i>Ruimte</i>	59,1	45,1	55,0	25,0	22,0
<i>Ecologie</i>	178,1	104,6	92,7	64,4	73,2
<i>Economie</i>	48,9	33,8	26,0	21,3	20,3
<i>Mobiliteit</i>	216,2	163,9	159,5	154,3	138,2
<i>Cultuur en Samenleving</i>	276,1	264,3	72,9	65,6	62,8
<i>Investeringsagenda</i>	75,9	66,1	82,9	88,4	32,2
2. Ombuigingsvoorstellen					
<i>Bestuur</i>					
<i>Ruimte</i>	-5,0	-1,5	-0,2		
<i>Ecologie</i>	-10,8	-0,3	-9,0		
<i>Economie</i>					
<i>Mobiliteit</i>		-4,7	-5,9		
<i>Cultuur en Samenleving</i>	-1,3				
<i>Investeringsagenda</i>					
3. Bestedingsvoorstellen					
<i>Bestuur</i>		1,2	1,4	0,3	0,3
<i>Ruimte</i>		5,2	1,5		
<i>Ecologie</i>		9,2	3,7	9,8	9,8

(x € mln.)	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Economie</i>		3,5	3,1		
<i>Mobiliteit</i>					
<i>Cultuur en Samenleving</i>		0,3			
<i>Investeringsagenda</i>					
2. Begrotingscijfers 2014					
<i>Bestuur</i>	24,6	17,5	17,3	16,3	16,3
<i>Ruimte</i>	54,1	48,8	56,3	25,0	22,0
<i>Ecologie</i>	167,3	113,5	87,4	74,1	82,9
<i>Economie</i>	48,9	37,3	29,1	21,3	20,3
<i>Mobiliteit</i>	216,2	159,2	153,6	154,3	138,2
<i>Cultuur en Samenleving</i>	274,8	264,6	72,9	65,6	62,8
<i>Investeringsagenda</i>	75,9	66,1	82,9	88,4	32,2

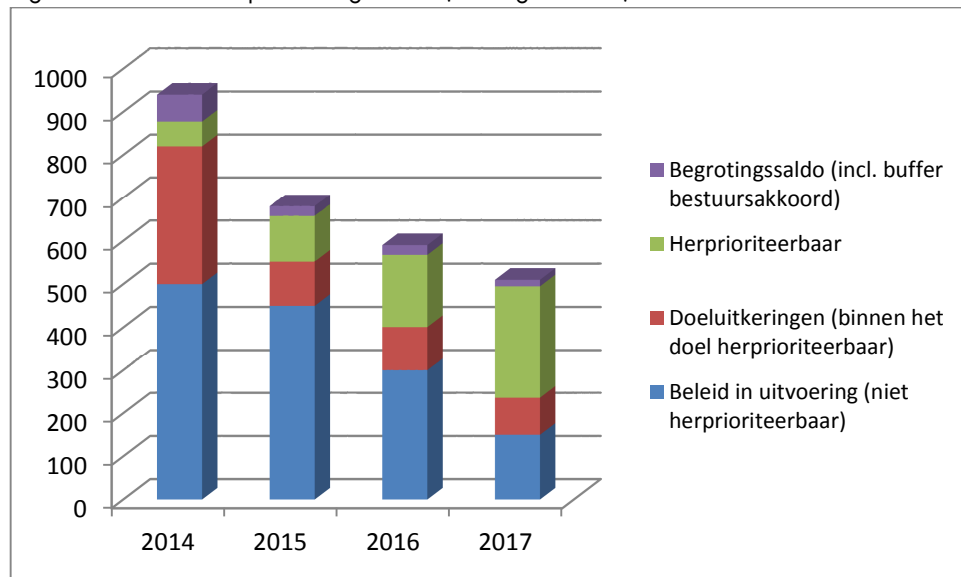
Wij zijn van mening dat ook een volgend bestuur de ruimte moet hebben om keuzes te kunnen maken. Dat betekent dat we, in het kader van goed rentmeesterschap, de structurele meerjarenbegroting willen versterken. In de najaarsbrief stellen wij voor het resterende begrotingssaldo 2013-2015 aan te houden als buffer om deze strategische keuzes voor de toekomst te kunnen maken. Voor deze keuze speelt ook het aantal financiële onzekerheden en risico's waar we mee te maken krijgen een belangrijke rol.

De volgende stap is om tegen het licht van de aanmerkelijk smaller wordende (structurele) financiële basis duidelijke keuzes te maken ten aanzien van de structurele taken. Een nieuwe opzet van de begroting moet hierbij faciliterend zijn. Wij zijn er trots op dat wij met ons degelijk begrotingsbeleid ervoor kunnen zorgen dat er op de korte, maar ook op de lange termijn voldoende financiële ruimte blijft bestaan voor toekomstig nieuw beleid en andere bestuurlijke prioriteiten.

Inzicht in herprioriteringsruimte

In onderstaande figuur wordt aangegeven welk deel van de toegekende middelen op enig moment herprioriteerbaar is. Aangegeven wordt welke beleidsinzet afloopt en geëvalueerd wordt en of op dat moment de keus voorligt die taken 'dunner' of 'dikker' uit te voeren dan wel te stoppen.

Figuur 9. Inzicht in herprioriteringsruimte (bedrag in € mln)

(NB. Nog nader uit te werken. Beleid in uitvoering en herprioriteerbare ruimte nog op basis van fictieve cijfers.)

Actualiteiten ontwikkelingen verbonden partijen

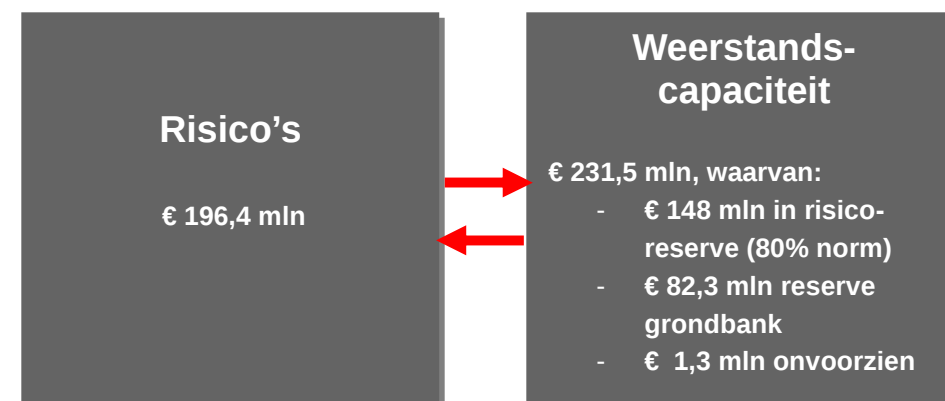
PM

(NB. Nog nader uit te werken. Samenvattend overzicht van ontwikkelingen bij deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen)

Risico's en weerstandsvermogen

(Hieronder een eerste aanzet. Verdere uitwerking parallel met de ontwikkeling van het risicobeleid en de paragraaf weerstandsvermogen laten plaatsvinden.)

Het weerstandsvermogen brengt tot uitdrukking in hoeverre de provincie in staat is financiële tegenvallers (risico's) op te vangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en/of bezuinigingen (weerstandscapaciteit).

In totaal is voor € 196 miljoen aan risico's geïdentificeerd en financieel vertaald. De weerstandscapaciteit van de provincie is voldoende om deze risico's af te dekken. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de onbenutte belastingcapaciteit van ruim € 100 mln. De ratio weerstandsvermogen bedraagt 1,18 en is daarmee conform de in het risicobeleid vastgelegde afspraken voldoende.

Wij monitoren de ontwikkeling van de risico's en de afdekking daarvan in de risicoreserve bij ieder P&C-moment. Indien daaruit blijkt dat de afdekking van risico's in de risicoreserve te gering wordt, dan zullen wij voorstellen doen om de risicoreserve aan te vullen. In dat geval zal gehandeld moeten worden naar de financiële situatie van dat moment.

De qua omvang grootste risico's die de provincie loopt, zijn:

- Waardering vordering RWE € 136 miljoen
- Waardering deelnemingen € 50 miljoen
- Aangegane garantieverplichtingen € 71 miljoen
- Leningen aan deelnemingen € 35 miljoen
- Kredieten ontwikkelbedrijf € 21 miljoen

De belangrijkste mutaties ten opzichte van de vorige risicoparagraaf betreffen:

- € 6 mln betreffende startersleningen;
- € 3 mln voor lening BOM/MKB;
- € 3,2 mln voor restrisico Chemiepack.

Naast de financiële vertaalde risico's loopt de provincie ook beleidsrisico's. De meest in het oog springende per begrotingsprogramma zijn hieronder kort aangegeven (*nog nader in te vullen*).

Leeswijzer

Bij de PS-behandeling van de voorjaarsnota is aan GS opgedragen om op basis van de voorjaarsnota met de daarin opgenomen richtinggevende uitspraken, te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2014. In de najaarsbrief PS 58/13 (aanbiedingsbrief bij de begroting) treft u een nadere toelichting op de uitwerking van deze opdracht aan. We volgen daarmee de jaarlijkse volgorde van de planning- en control cyclus:

Dat houdt in dat in de begroting 2014 de besluitvorming uit de voorjaarsnota is verwerkt, evenals de in tabel 1 (blz. 6) in beeld gebrachte ombuigings- en bestedingsvoorstellen. In de Najaarsbrief doen wij PS een voorstel voor een impuls werkgelegenheid. Deze impuls wordt naderhand in de begroting 2014 verwerkt indien uw Staten hiertoe besluiten.

Het begrotingsboekwerk 2014 bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. In de beleidsbegroting is te lezen wat de provincie gaat doen om de doelstellingen zoals die in het provinciaal beleid zijn vastgesteld (op termijn) te bereiken en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. De financiële begroting bestaat uit een uiteenzetting van de financiële positie.

Programma Mobiliteit Algemeen

Portefeuillehouder: R.A.C. van Heugten

Mobiliteit Algemeen

Portefeuillehouder: R.A.C. van Heugten

Doelstelling

Het verbeteren van de bereikbaarheid in Brabant, zowel om de economie te versterken als om de leefbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen. De provincie doet dit door beïnvloeden, benutten, beheren, bouwen en inrichten. Waar voorheen bouwen en beheren veel inzet vroeg, ligt het accent in 2014 en volgende jaren voor de provincie met haar partners meer bij het beïnvloeden van de behoefte aan mobiliteit (gedragsaanpassing) of efficiënt benutten van het beschikbare netwerk van verbindingen in Brabant. In het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP, 2006) zijn de ambities en beleidsdoelstellingen voor verkeer en vervoer beschreven. Het PVVP is uitgewerkt in de Dynamische Beleidsagenda (DBA, 2012) met tactische doelstellingen en effectindicatoren om te sturen op maatschappelijke doelen en effecten.

De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor drie taken:

1. Coördinatie en regie verkeer- en vervoerbeleid in Noord-Brabant
2. Concessieverlening voor het regionaal openbaar vervoer
3. Aanleg, beheer en onderhoud van provinciale wegen

De doelstelling is te bereiken via drie beleidsdoelen / begrotingsonderdelen:

Mobiliteitsbeleid (01)

Slimme en duurzame mobiliteit en multimodaal goederenvervoer (UA29)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2014:

Accent ligt bij beïnvloeden en benutten. Een goede bereikbaarheid betekent het durven **beïnvloeden** van de behoefte aan mobiliteit voor personen- en goederenvervoer. Dat vraagt soms om het doorbreken van ingesloten gedragspatronen. **Benutten** vraagt om efficiënt gebruiken van het beschikbare netwerk van verbindingen in Brabant. En om duurzaam, lees zuinig omspringen met schaarse ruimte en brandstoffen. De uitvoering van mobiliteitsbeleid vraagt € 32 miljoen, verdeeld over prestaties die in tabel X zijn weergegeven. Er worden geen speciale financiële afwegingen verwacht. 2014 is het laatste jaar van het bestuursakkoord met het accent op de uitvoering, het binnenhalen van concrete resultaten en successen van het ingezette beleid.

Openbaar Vervoer (02)

Vraaggericht, verbindend en (maatschappelijk) verantwoord openbaar vervoersysteem (UA 26)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2014:

Bij de uitvoering van de OV-visie gaat het om **beïnvloeden** (van de reizigersmarkt), **benutten** (van vervoerscapaciteit en verbeteren van de doorstroming), **bouwen** (aan de ruggengraat van het OV-netwerk) en **beheren** van de (OV-concessies). De nieuwe OV-concessie die eind 2014 van start gaat, geeft hieraan invulling. De uitvoering van de OV-visie vraagt € 26 miljoen, verdeeld over prestaties die in tabel X zijn weergegeven. In 2014 worden geen speciale financiële afwegingen verwacht. 2014 is het laatste jaar van het bestuursakkoord met het accent op de uitvoering, het binnenhalen van concrete resultaten en successen van het ingezette beleid.

Infrastructuur/Provinciale wegen (03)

Het realiseren van een samenhangend en robuust regionaal verbindend wegennet (UA 27, 28 en 43)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2014:

Het **beheer** en onderhoud van ons grote netwerk van Brabantse verbindingen samen met andere partijen is een van onze belangrijkste taken. Dat zijn de netwerken van wegen, spoor, openbaar vervoer, waterwegen en luchthavens. Goede kwaliteit tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Zodat Brabant mobiel kan blijven. Waar nodig is (knelpunten opheffen) **bouwen** we en maken nieuwe verbindingen en slimme koppelingen en overstapmogelijkheden tussen bestaande netwerken. De uitvoering van de aanleg, beheer en onderhoud van provinciale wegen vraagt € 95 miljoen, verdeeld over prestaties die in tabel X zijn weergegeven. In 2014 worden geen speciale financiële afwegingen verwacht. 2014 is het laatste jaar van het bestuursakkoord met het accent op de uitvoering, het binnenhalen van concrete resultaten en successen van het ingezette beleid.

P.m.: eventueel aanvullen met een toelichting op de financiële tabellen.

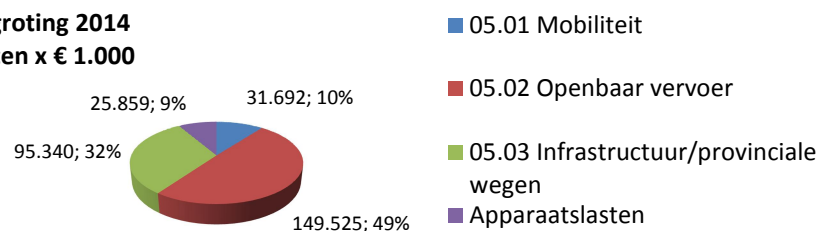
Wat mag het kosten

Lasten x € 1.000	Realisatie 2012	Oorspronk. begroting 2013	Bijgestelde begroting 2013	begroting 2014	begroting 2015	begroting 2016	begroting 2017
Aankoop grond	1.276	1.787	1.900	50	0	0	0
Goederen en diensten	46.149	64.412	68.489	58.763	58.217	56.486	40.487
Belastingen	366	318	338	314	320	325	331
Subsidies	361.948	178.193	189.473	169.661	122.511	111.714	111.714
Kapitaallasten	45.388	43.428	46.177	47.694	54.117	63.446	58.468
Apparaatslasten	25.360	23.705	25.206	25.859	24.154	24.089	23.716
Overige lasten	72	69	73	74	76	77	79
Totale lasten	480.557	311.911	331.656	302.416	259.394	256.138	234.796
Baten x € 1.000							
Rijk	154.731	149.122	158.562	106.632	98.187	99.166	83.045
Europa	0	0	0	0	0	0	0
Overig	64.180	54.221	57.653	52,55	55.421	55.094	55.114
Totale baten	218.911	203.343	216.215	159.182	153.608	154.259	138.159
Saldo lasten en baten	-261.647	-108.568	-115.441	-143.234	-105.786	-101.878	-96.637
Dekking uit reserves	171.299	16.599	17.650	54.884	10.327	5.500	728
Dekking uit alg. middelen	90.348	125.167	97.791	88.350	95.460	96.378	95.909

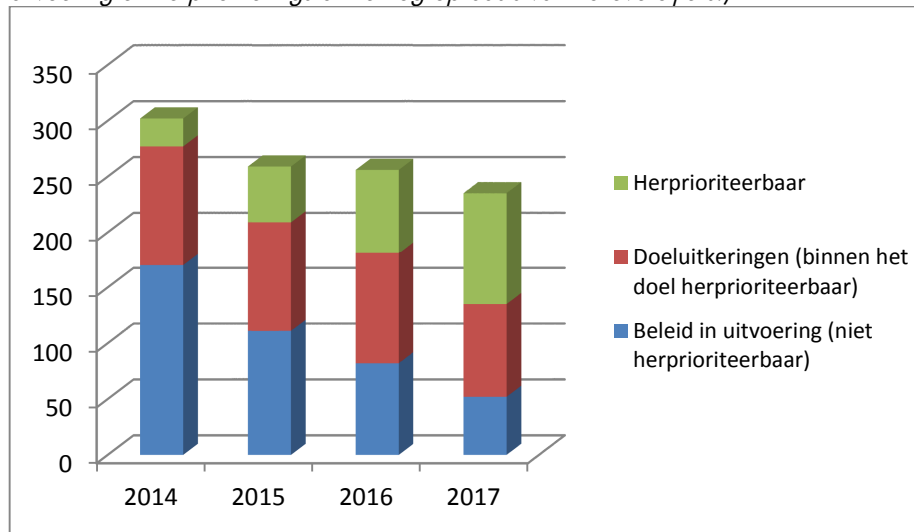
Investerings x € 1000

Bedragen	Realisatie			Oorspr.- Bijgestel			Rami	Rami	Rami	Rami
	2012	2013	2013	2014	2015	2016	ng	ng	ng	ng
Projecten		1.500	2.35	2.100	2.054					0
05.01	2.760		6		0					
Projecten	25.50	37.18	20.2	77.51	67.12					
05.03	0	1	38	4	5	28.650	23.429			
	28.26	38.68	22.5	79.61	69.17					
Totaal	0	1	94	4	1	28.650	23.429			

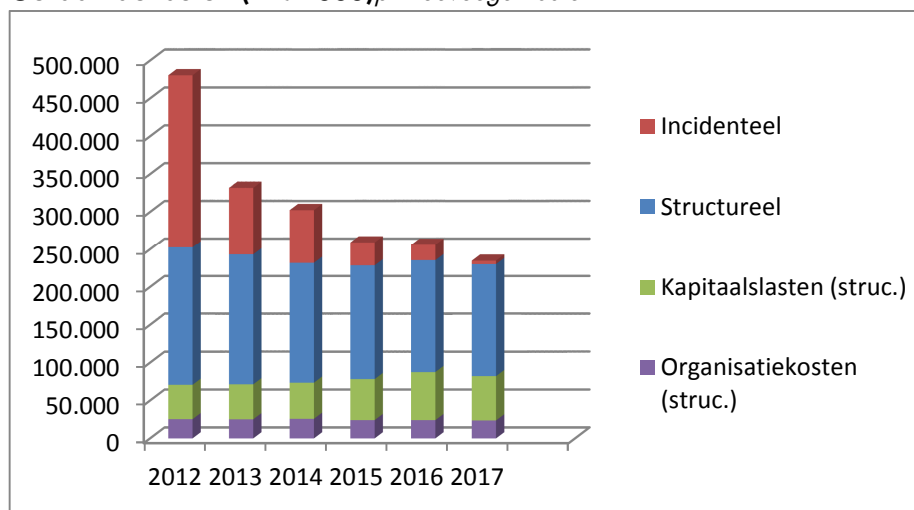
Begroting 2014 Lasten x € 1.000

Inzicht in herprioriteringsruimte (NB. Nog nader uit te werken. Beleid in uitvoering en herprioriteringsruimte nog op basis van fictieve cijfers.)

Geraamde lasten (x € 1000)pm toevoegen baten

Naam vigerende beleidsnota met eindjaar looptijd {met link naar PS-Cie-documenten}	Volgende afweeg-moment (evaluatie)	Prestaties met indicatoren <i>in dit prototype zijn voorbeelden gegeven ter indicatie: meer info staat in programma's</i>	Bedrag begroting 2014 (x 1000 €) totaal prestaties <i>(indicatief t.b.v. prototype,, gerelateerd aan productgroepen)</i>	Begroting 2015 (x 1000€)	Begroting 2016 (x 1000€)	Begroting 2017 (x 1000€)
Prov. Verkeers- en Vervoersplan, PVVP; 2020 Dynamische Beleidsagenda (DBA) ; 2016 OV-visie Brabant; ; 2025 Visie Vaarwegen; 2015 Strategische Visie Goederenvervoer; 2030 Fiets in de Versnelling; 2020 Provinciale wegzorg in uitvoering; 2015	2018 2015 2023 2015 2015 2019 2015		€302.416 (= totaal Mobiliteit; voor relatieve uitgaven zie onderstaande rijen en productgroepen)	€ 259.394	€256.138	€234.769
pvvp /dynamische beleidsagenda Strategische Visie Goederenvervoer; 2030	2015 2015	* bijdrage aan Brabantse kanalen * Actief beleid goederenvervoer i.o.m. partners via MCA	€ 2.181 + ...			
pvvp /dynamische beleidsagenda Fiets in de Versnelling; 2020	2015 2019	* Toename fietsgebruik in de mobiliteitsketen door uitvoering 'Fiets in de Versnelling	€ 4.550 + ...			
pvvp /dynamische beleidsagenda Provinciale wegzorg in uitvoering; 2015 Diverse beleidsuitwerkings-plannen	2015 2014 Programma provinciale wegen * meerdere	A. Majeure vernieuwingsprojecten (met als indicator: % rijbaan-verhardingen dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is. (max 8,5 %); B. reconstructies en vervanging (met als indicator: % rijbaan- verhardingen dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is. (max 8,5 %); C. beheer en onderhoud volgens prestatiecontracten (indicator: verkeersregel installaties dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is (max 7%)	€ 95.340 + ...	€ 100.036+	€ 111.929+	€ 91.074+
pvvp /dynamische beleidsagenda	2015	* Uitvoering projecten voor dynamisch verkeers- management gericht op gedragsverandering gebruikers	€ 3.076 + ...			

Toelichting: Deze tabel biedt inzicht in wat de provincie doet afgeleid van doelen, maar zal per definitie nooit volledig zijn. In de praktijk worden sturingsgegevens in meer detail binnen de organisatie worden bijgehouden. In deze tabel en in de begroting ligt het accent op inzicht in : aansprekende prestaties, de bij programma's behorende middelen en waar bestuurlijke keuzes wel en niet aan de orde zijn.